

Udenrigsøkonomisk analyse:

Den økonomiske udvikling i Nigeria

Udenrigsøkonomisk analyseenhed, Udenrigsministeriet, 22. februar 2016

Sammenfatning:

Den aktuelle økonomiske situation

- Nigeria har med et BNP på 493 mia. USD (2015) Afrikas største BNP. Som følge af de lave oliepriser ventes Nigerias BNP i indeværende år at falde lidt til 485 mia. USD.
- Med et BNP pr. indbygger på 2.758 USD hører Nigeria til gruppen af lavere mellem-indkomstlande. 61 pct. af Nigerias befolkning lever dog fortsat under FN's fattigdomsgrænse.
- De lave oliepriser har især ramt centralregeringens budget. Tidligere blev op til 80 pct. af budgettet finansieret af olieindtægterne. I 2016 ventes olieindtægterne blot at dække 14 pct. af udgifterne. De manglende olieindtægter kompenseres blandt andet via lånefinansiering, der dækker 37 pct. af centralregeringens udgifter. Centralregeringens budget udgør lidt over halvdelen af de samlede offentlige budgetter og svarer til 6 pct. af BNP.
- Som følge af den lavere vækst ventes arbejdsløsheden og underbeskæftigelsen i de næste år fortsat at ligge på det nuværende niveau på 27 pct.

Perspektiver for dansk samhandel med Nigeria

- I 2014 oversteg den samlede danske eksport til Nigeria for første gang 2 mia. kr. Heraf var 1,1 mia. kr. vareeksport og 0,9 mia. kr. tjenesteeksport.
- De foreløbige tal tyder på, at Danmarks eksport til Nigeria faldt lidt i 2015. For indeværende år ventes dog en pæn stigning, der kan føre til en samlet eksport på et niveau, der ligger over 2014.
- Frem til 2030 ventes Nigerias middelklasse at blive tredoblet, hvilket på længere sigt kunne åbne nye muligheder for danske konsumvareproducenter.

22. februar 2016

Analysen

Nærværende analyse er udarbejdet med henblik på at beskrive den forventede udvikling af Nigerias økonomi i de næste år, herunder perspektiverne for dansk eksport til landet. Udover at de økonomiske data for Nigeria delvist er af tvivlsom kvalitet, påvirker landets afhængighed af oliesektoren og den tvivlsomme sikkerhedssituation i dele af landet usikkerheden om den fremtidige økonomiske udvikling. Hertil kommer den store uformelle økonomi, der ikke er statistisk dokumenteret. De nedenstående vurderinger er således behæftet med større usikkerhed end for de fleste lande.

Analysen er udarbejdet i anledning af udenrigsministerens kommende rejse til Nigeria.

Den aktuelle økonomiske situation i Nigeria

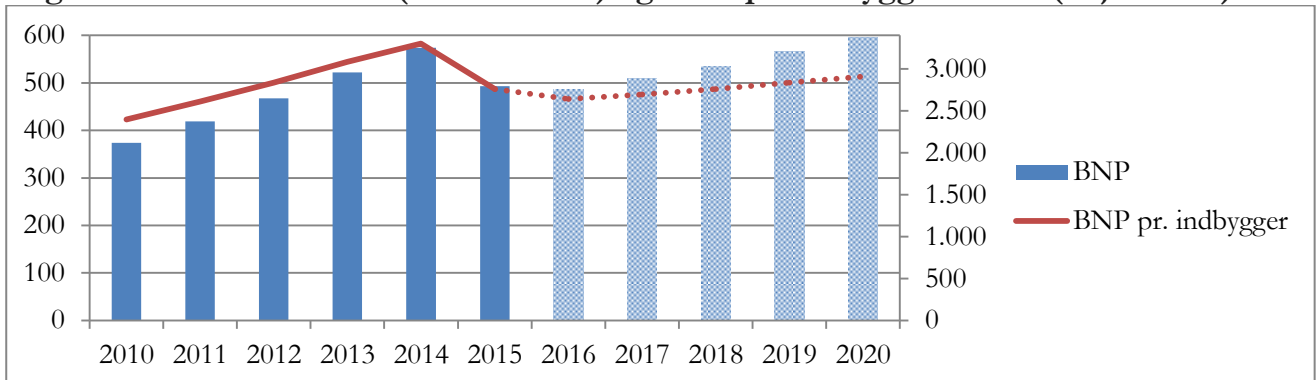
Baggrund

Mens Nigeria siden uafhængigheden i 1960 har været Afrikas største land målt på befolkning, blev Nigeria i 2014 kontinentets største økonomi. Sidste år skønnedes Nigerias befolkning at være på 182,2 mio. personer, mens landets BNP var på 493,0 mia. USD¹. Nigeria har i en længere årerække været en af verdens hurtigst voksende økonomier. Fra 1986 til 2015 blev Nigerias BNP således mere end 23-doblet. Den kraftige økonomiske vækst har været ledsaget af en vandringsbevægelse til landets store byer. Urbaniseringsgraden steg fra 20 pct. i 1980 til aktuelt over 50 pct. Med et BNP pr. indbygger på 2.758 USD hører Nigeria til gruppen af lavere mellem-indkomstlande. En forventet middel levealder på 53 år og Gini-koefficient på 48,8 tyder dog på, at den store, fattige underklasse², der i 2010 udgjorde 61 pct. af befolkningen, har været afkoblet fra den positive økonomiske udvikling.

Oliesektoren

Den drivende kraft bag Nigerias kraftige vækst i de seneste årtier har været oliesektoren, der i 2005, da olieproduktionen satte rekord med 2,6 mio. tønder dagsproduktion, stod for over 38 pct. af landets BNP. I takt med en bredere økonomisk fremgang er olieindustriens betydning faldet noget, således at den i 2013 – dvs. året inden prisfaldet blev indledt – blot udgjorde 14 pct. af BNP. Som Afrikas fortsat største olieproducent blev Nigeria dog ramt hårdt af de lave oliepriser, der også fremadrettet ventes at belaste den nigerianske økonomi:

Nigerias BNP i mia. USD (venstre skala) og BNP pr. indbygger i USD (højre skala)

Kilde: IMF

¹ De tilsvarende tal for Danmark er en befolkning på 5,7 mio. personer og et BNP på 291,0 mia. USD.

² Defineret som personer, der lever for mindre end en USD pr. dag.

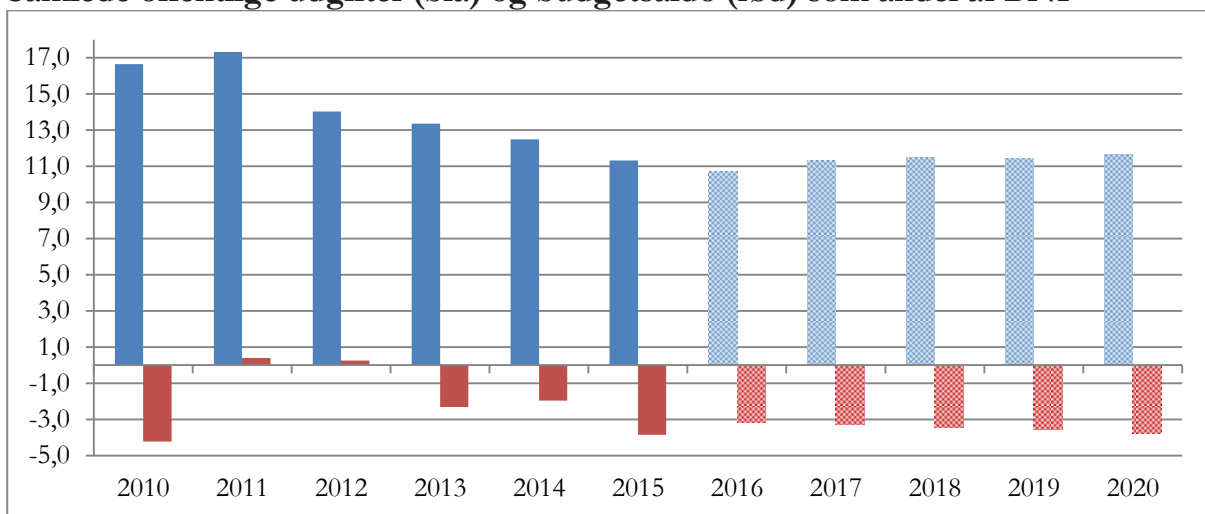
De offentlige indtægter og udgifter

Faldet i olieprisen har især påvirket centralregeringens budget, hvor op til 80 pct. inden prisfaldet blev finansieret fra olieindtægterne. For finansloven for 2016 er denne andel faldet til under 14 pct. I stedet er det forudset, at statens udgifter dækkes med lånefinansiering (37 pct.), øget skatteopkrævning (24 pct.) og effektiv bekæmpelse af korrupsion (25 pct.). Udover, at olieindtægterne er optimistisk skønnet – de er baseret på en oliepris på 38 USD pr. tønde, mens den aktuelle pris er omkring 30 USD – vil det kræve store anstrengelser at realisere den øgede skatteopkrævning og den effektive bekæmpelse af korrupsionen. På denne baggrund forekommer det sandsynligt, at regeringen senere på året må fremlægge en tillægsfinanslov eller alternativt foretage en nedskrivning af den officielle vekselkurs mellem USD og den nigerianske valuta, naira. Muligheden af øget gældssætning hæmmes dog noget af det stigende rentepres. Således nåede renten for 1-årige naira-obligationer 9,49 pct. ved den seneste auktion den 3. februar.

For så vidt angår centralregeringens udgifter er det forudset i finanslovsforslaget for 2016, at de skal stige 35 pct. fra 2015 til 2016 til i alt 6.078 mia. naira (svarende til 30,5 mia. USD med den officielle vekselkurs) i 2016 med henblik på at støtte BNP-væksten. Mens de løbende udgifter reduceres med 9 pct. til 2.349 mia. naira, er det forudset at øge de offentlige investeringer med 216 pct. til 1.760 mia. naira. Henset tidligere års vanskeligheder med at implementere offentlige investeringsprogrammer, vil det kræve en særlig indsats at gennemføre den forudsete store stigning i investeringerne. På den anden side kan udviklingen af sikkerhedssituationen gøre det nødvendigt at øge forsvarsudgifterne ud over de forudsete 429 mia. naira.

Centralregeringens budget udgør blot lidt over halvdelen af de samlede offentlige udgifter, der ligeledes omfatter udgifterne fra de 36 delstater, regionen Abuja og de 774 kommuner. For de samlede offentlige udgifter forudser IMF, at disse i de næste år vil ligge på ca. 11 pct. af BNP, mens det samlede offentlige underskud ventes at være ca. 3 pct. af BNP. Afvigelsen fra centralregeringens ekspansive budget og det samlede offentlige budgets stabilitet skyldes, at delstaternes og kommunernes budgetter ikke ekspanderer.

Samlede offentlige udgifter (blå) og budgetsaldo (rød) som andel af BNP

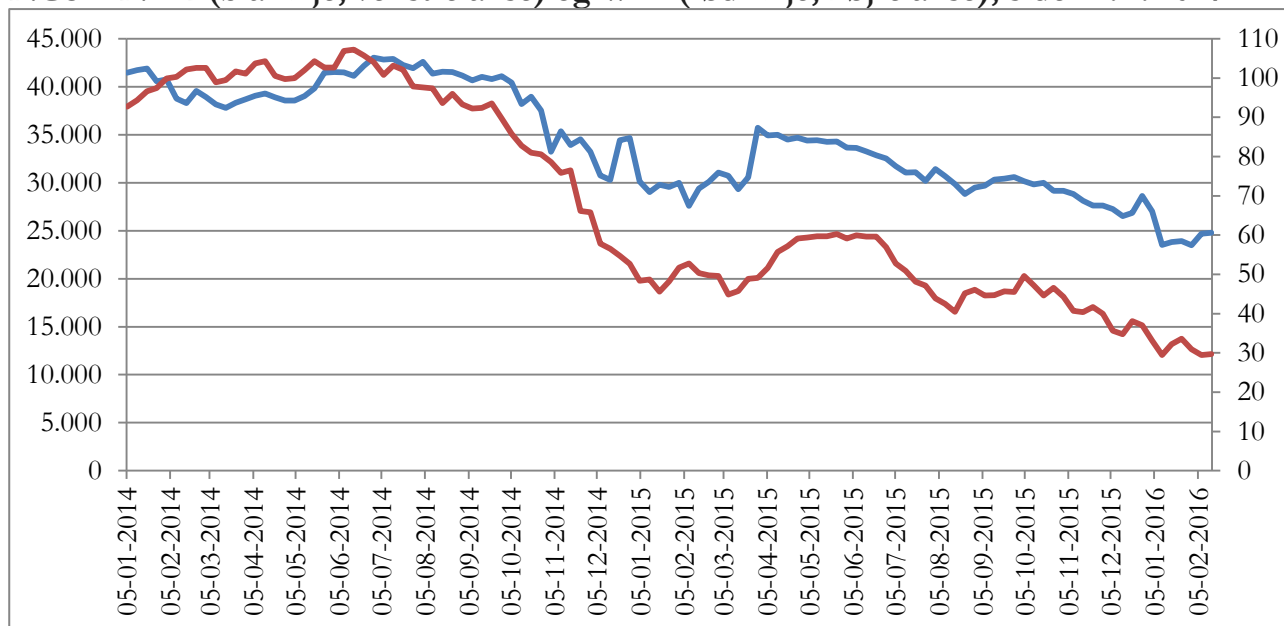
Kilde: IMF

Finansmarkederne

De lave olieindtægter belaster endvidere Nigerias kreditværdighed, der af Moody's og Fitch vurderes som BB- (med betydning "ikke investeringsværdigt, spekulativ") med henholdsvis stabilt og negativt perspektiv, mens Standard & Poor's vurderer Nigerias kreditværdighed som B+ (med betydning "meget spekulativ") med stabilt perspektiv.

En anden indikator for betydningen af de lave oliepriser findes i udviklingen af børsen i Lagos, der tæt har afspejlet udviklingen i olieprisen³. Siden olieprisen indledte sit fald i juni 2014 har det ledende "all shares index" (NGSEINDX) mistet næsten halvdelen af sin værdi. De faldende aktiekurser gør det vanskeligere at tiltrække nye, udenlandske investorer til landet.

NGSEINDX (blå linje, venstre akse) og WTI (rød linje, højre akse), siden 1. 1. 2014

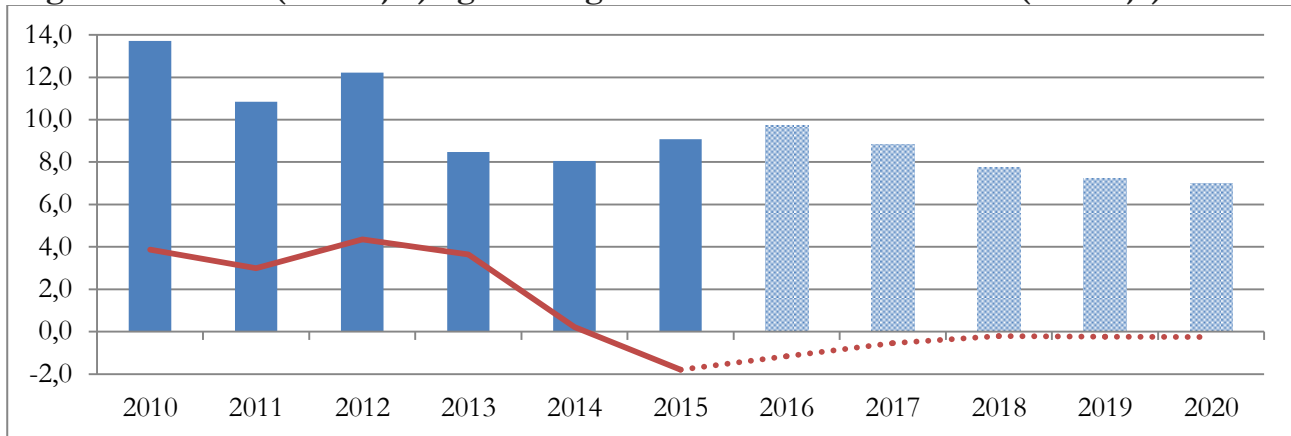
Kilde: Investing.Com

En tilsvarende udvikling ses i den parallelle vekselkurs for naira'en, der fra den 25. november 2014 til den 12. februar 2016 har tabt 45 pct. af sin værdi og aktuelt ligger på 337 naira for en USD (mod en officiel vekselkurs på 199 naira for en USD). Tilsvarende er afstanden mellem den officielle og frie vekselkurs steget fra 13 pct. i november 2014 til aktuelt 69 pct. Kursfaldet skyldes ikke mindst de svigtende olieindtægter, hvilke har tvunget den nigerianske centralbank til at begrænse salget af USD til den officielle vekselkurs til blot 10 mio. USD dagligt. Samtidigt har tilpasningen af den officielle vekselkurs fra 165 naira for en USD i oktober 2014 til aktuelt 199 naira været den væsentlige årsag til, at Nigerias økonomi – målt i naira – voksede med 3,0 pct. i 2015 og ventes at vokse med 4,1 pct. i år.

Nedskrivningen af naira'en har indtil videre blot ført til en mindre stigning i inflationen, som fremadrettet ventes at falde lidt igen. På den anden side har nedskrivningen dog ikke været tilstrækkelig til at hindre et underskud på betalingsbalancen:

³ For kursudviklingen siden 1. januar 2014 har korrelationskoefficienten mellem olieprisen i form af WTI og NGSEINDX været 0,95.

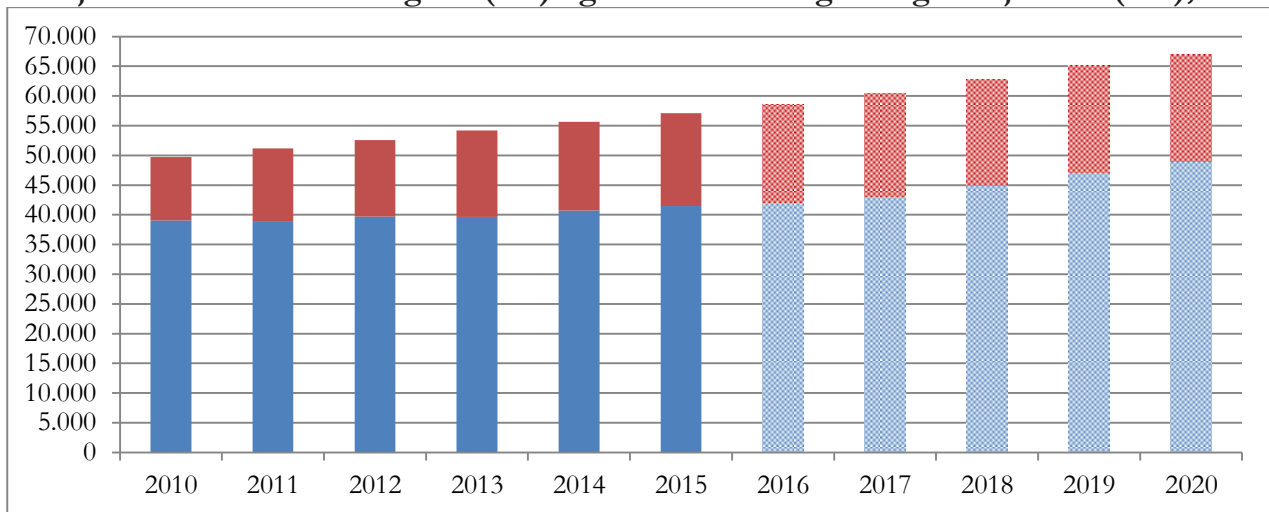
Nigerias inflation (blå søljer) og betalingsbalance som andel af BNP (rød linje)

Kilde: IMF

På baggrund af de aktuelle økonomiske udfordringer forudses, at beskæftigelsen nok vil vokse, men ikke tilstrækkeligt til at reducere arbejdsløshed og underbeskæftigelse, hvorfor procenten af arbejdsløse og underbeskæftigede ventes at ligge på ca. 27 pct. i de næste år:

Arbejdsmarkedet: Beskæftigede (blå) og underbeskæftigede og arbejdsløse (rød), 1.000

Kilde: Oxford Economics

Hindringer for den videre økonomiske udvikling

Udover de lave olie- og råvarepriser hæmmes den økonomiske udvikling i Nigeria på kort sigt af landets svage konkurrenceevne – ifølge World Economic Forum ligger Nigeria på en 124. plads, dvs på niveau med Gambia og Zimbabwe. Hertil kommer den udbredte korrupsion, der placerer Nigeria på en delt 136. til 138. plads (sammen med Comorerne og Tadsjikistan) i Transparency Internationals liste over mindst korrupte lande, og de vanskelige rammebetingelser, hvorfor Nigeria ligger på en 169. plads i Verdensbankens "ease of doing business" indeks. Endvidere medfører den omfattende volds- og berigelseskriminalitet – for eksempel ligger Nigeria på en 6. plads i NUMBEO's spørgeskemabaserede kriminalitetsoversigt – øgede sikkerhedsmkostninger. Dette gælder også for skibstrafikken til landets havne, der er udsat for en pirateritrusel. Endeligt udgør terrororganisationen Boko Haram fortsat en sikkerhedstrussel i

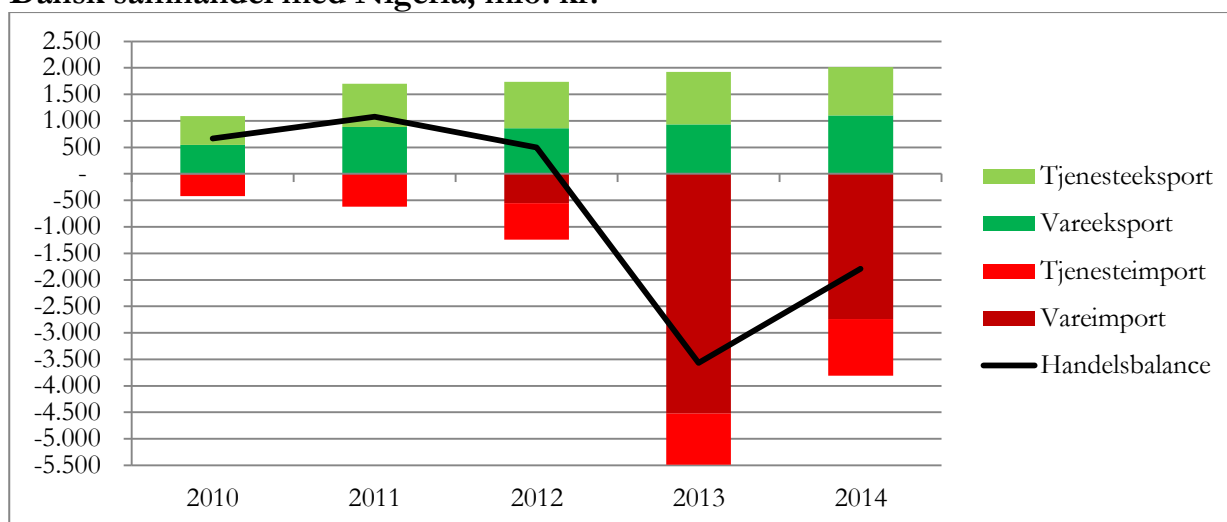
de nordøstlige provinser, om end sikkerhedssituationen er forbedret gennem de seneste måneder i de mest berørte områder.

Perspektiver for dansk eksport

Historisk udvikling

Dansk eksport til Nigeria steg løbende fra 2010 til 2014, og oversteg i 2014 for første gang 2 mia. kr. Mens vareeksporten blev domineret af fødevarer, der i 2014 oversteg 650 mio. kr., bestod tjensteeksporten i primært af søtransport for 300 mio. kr. og bygge- og anlægstjenester for 260 mio. kr. Den danske eksport til Nigeria er koncentreret på nogle få store rederier og fødevarereproducenter, der bedre er i stand til at håndtere de vanskelige rammebetingelser. Som følge af import af nigeriansk råolie har Danmark i de seneste år haft underskud på samhandlen:

Dansk samhandel med Nigeria, mio. kr.

Kilde: Danmarks Statistik

Fremtidsudsigter

Der foreligger endnu ingen endelige tal for den danske handel med Nigeria i 2015, men baseret på de foreløbige tal forventes, at både eksport og import er faldet lidt i forhold til 2014. For 2016 forventes, at den danske eksport igen vil vokse, og kan overgå eksporten fra 2014.

På lidt længere sigt kan Nigeria vise sig at være et interessant marked for danske konsumvareproducenter. Således forventer den sydafrikanske Standard Bank, at Nigerias middelklasse⁴ næsten vil tredobles fra 4,1 mio. husholdninger i 2014, svarende til 11 pct. af befolkningen, til 12,0 mio. husholdninger i 2030.

Ved siden af handelen med varer og tjenester har danske virksomheder foretaget mindre direkte investeringer i Nigeria. Ved udgangen af 2012 havde UNCTAD registreret danske investeringer for 16,8 mio. USD i Nigeria. Der har hidtil ikke været registreret nævneværdige nigerianske investeringer i Danmark.

Udenrigsministeriet

⁴ Defineret som at husholdninger med et samlet dagligt forbrug på 15 USD eller højere.